

Sve više EU država prinuđeno da interveniše na energetskom tržištu

Složena ekonometrija

Masa energetske sirotinje pred vratima evropskih vlada

Španija: EU mora članicama pomoći u obuzdavanju
cena energije

EK odgovara Španiji: Pre rešenja naći uzrok skoka cena
energije

Klimatska iskušenja verovatnog naslednika Merklove

Izveštaj: Evropa ima višak od 49 GW fosilnih kapaciteta

Britanski regulator angažovao konsultanta zbog talasa
gašenja snabdevača energijom

SADRŽAJ

Masa energetske sirotinje pred vratima evropskih vlada	OVDE
Kadri Simson: Sredstvima iz EU ETS pomoći energetskoj sirotinji	OVDE
Samit EU u oktobru o rastućim cenama energije	OVDE
Neke vlade već intervenišu	OVDE
Španija: EU mora članicama pomoći u obuzdavanju cena energije	OVDE
EK odgovara Španiji: Pre rešenja naći uzrok skoka cena energije	OVDE
Grčki predlog mehanizma za pomoći energetskoj sirotinji	OVDE
Pretnja manipulisanja cenama energije	OVDE
Francuska zamrzava cene gasa i struje	OVDE
Španija ograničava zaradu proizvođača energije vetra od visokih spot cena struje	OVDE
Klimatska iskušenja verovatnog naslednika Merklove	OVDE
Četvrta aukcija za zatvaranje TE na ugalj u Nemačkoj	OVDE
Izveštaj: Evropa ima višak od 49 GW fosilnih kapaciteta	OVDE
Odbor EU Parlamenta za ukidanje podrške gasu, uz izuzetke	OVDE
Luksemburg za ograničenje delovanja špekulanata na tržištu gasa	OVDE
Britanski regulator angažovao konsultanta zbog talasa gašenja snabdevača energijom	OVDE
Britanija: Snabdevači energijom osuđuju regulatora	OVDE
Rumunija postupno zatvara elektrane na ugalj	OVDE
EU: Tri globalna energetska sporazuma	OVDE
Bugarski regulator odobrio je povećanje cene gase za 36,2%	OVDE
OPEC predviđa rast potražnje za naftom do 2035.....	OVDE

Masa energetske sirotinje pred vratima evropskih vlada

LONDON - Milioni ljudi širom Evrope možda neće moći priuštiti sebi grejanje svojih domova ove zime jer cene gasa i električne energije rastu, piše 1. oktobra **CNN Business**.

Nedavno istraživanje *Univerziteta u Manchesteru* i mreže za istraživanje energetskog siromaštva *Engager*, otkrilo je da se do 80 miliona domaćinstava širom Evrope već borilo da svoje domove održi dovoljno toplim pre pandemije.

Evropska unija opisuje energetsko siromaštvo kao situaciju kada domaćinstvo ne može priuštiti sebi "odgovarajuću toplotu u zatvorenom prostoru". Samo četiri evropske zemlje - Francuska, Irska, Slovačka i Velika Britanija - imaju službene definicije, ali stručnjaci kažu da je problem široko rasprostranjen.

Sada povećanje cena dovodi još veći broj domova u opasnost od isključenja iz električne i gasne mreže jer ne mogu platiti svoje račune.

Sedam miliona evropskih domaćinstava godišnje prima obaveštenja o isključenju energije, prema koaliciji *Pravo na energiju*, krovnoj grupi koja uključuje sindikate, ekološke organizacije i nevladine organizacije.

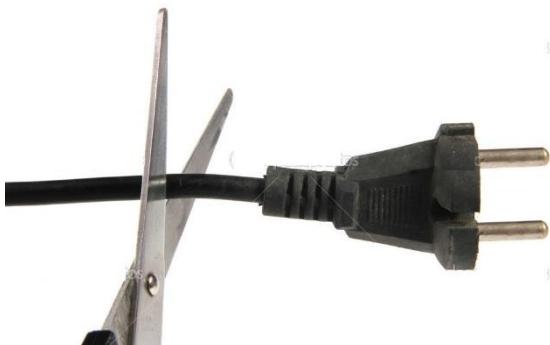
U isto vreme, cene energije rastu.

"Rizik pada u energetsko siromaštvo kod evropske populacije dvostruko je veći od rizika opšteg siromaštva", rekao je Stevan Buzarovski (Bouzarovski), profesor sa *Univerziteta u Manchesteru* za **CNN Business**.

Između 20% i 30% evropskog stanovništva suočeno je s opštim siromaštвом, dok do 60% u nekim zemljama pati od energetskog siromaštva, rekao je on.

Bugarska ima najveći udeo energetski siromašnih ljudi u Evropi sa 31% stanovništva, sledi Litvanija sa 28%, s relativno toplijim Kiprom sa 21% i Portugalijom sa 19%. Stanovništvo Švajcarske najmanje je izloženo energetskom siromaštvu sa 0,3%, a sledi Norveška 1%.

Zakonom zabraniti isključenja u EU

Stručnjaci i aktivisti tvrde da bi Evropska unija trebalo da doneše zakon o zabrani snabdevačima da kratkoročno isključe domaćinstva iz izvora energije.

"Nije jasno zašto nemamo zabranu isključenja u celoj EU", kaže Buzarovski (foto), dodajući da bi implementacija mogla biti slična načinu na koji je blok ukinuo naknade za roming mobilnih telefona.

"Pristup energiji trebali bismo posmatrati kao ljudsko pravo na isti način na koji pristup vodi vidimo kao ljudsko pravo", rekla je Marta Majers (Martha Myers), iz organizacije *Prijatelji Zemlje Evrope (Friends of the Earth Europe)*.

Posmatrači takođe upozoravaju na mogućnost političkih nemira ako vlade ne preduzmu ništa kako bi pomogle domaćinstvima.

"Mogao bi doći do porasta pokreta tipa "žutih prsluka" širom Evrope", rekao je Bouzarovski.

Kadri Simson: Postoje moguća rešenja

Evropska komesarka za energiju Kadri Simson rekla prošlog meseca da "postoje alati" koje zemlje EU mogu primeniti za rešavanje situacije.

"Porez na promet i akcizna politika, ciljane mere za energetski siromašne i ugrožene potrošače ili privremene mere za domaćinstva i mala preduzeća, kao i neposredna podrška potrošačima, svi su koraci koji se mogu preduzeti, u potpunosti u skladu s pravilima EU," rekla je nakon sastanka s ministrima energije u Sloveniji.

Kadri Simson: Sredstvima iz EU ETS pomoći energetskoj sirotinji

BRISEL - Užareno tržište emisija ugljenika Evropske unije moglo bi se koristiti za ublažavanje uticaja visokih cena energije na najugroženije potrošače, ocenila je komesarka EU za energiju Kadri Simson.

Prihod od aukcija dozvola u blokovskom sistemu trgovanja emisijama ove je godine skočio na više od 20 milijardi evra, jer je cena zagađenja skočila s cenama gasa i električne energije.

Dok su nacionalne vlade obavezne da upotrebe polovinu sredstava za klimatske svrhe, njima je takođe dozvoljeno da ih koriste za finansijsku podršku domaćinstvima sa srednjim i niskim prihodima, rekla je Simson u intervjuu za

Bloomberg News

Samit EU u oktobru o rastućim cenama energije

BRISEL - Čelnici zemalja EU raspravljaće o rastućim cenama energije na samitu u oktobru, dok se vlade bore da ublaže posledice po račune domaćinstava za energiju zbog visokih cena gasa i struje, piše **Reuters**.

Referentne cene gasa u Evropi porasle su za više od 300% ove godine zbog niza faktora uključujući niske nivoje skladištenja, prekide u radu i veliku potražnju, kako se ekonomije oporavljaju od pandemije COVID-19, što dovodi do povećanja veleprodajnih cena električne energije.

Lideri 27 zemalja članica EU raspravljaće o skoku cena na sledećem sastanku od 21. do 22. oktobra, prema nacrtu dnevnog reda samita koji je video **Reuters**.

Neke vlade već intervenišu

PARIZ, MADRID, ATINA ... Zemlje EU odgovorne su za svoju nacionalnu energetsku politiku, a neke vlade su već intervenisale. Francuska je najavila jednokratnu isplatu od 100 eura za skoro 6 miliona domaćinstava koja već primaju vaučere za energiju od vlade. Španija je odlučila da smanji poreze na energiju domaćinstava i nametne poreze nekim dobavljačima energije.

"To je neodrživo", rekao je Ignacio Galan, izvršni direktor španske elektroenergetske kompanije Iberdrola u intervjuu za **Bloomberg TV**. "To dovodi u opasnost čitavu energetsku tranziciju."

Italijanska vlada opredelila se do 3 milijarde eura za subvencionisanje do 5,5 miliona svojih najugroženijih građana, navodi **Reuters**. Vlada će ukinuti neke stalne naknade iz računa potrošača, koje dobavljači koriste za pokrivanje režijskih troškova koji se odnose na subvencije za obnovljivu energiju.

Grčka planira subvencije domaćinstvima u podmirivanju većih računa, dok je Holandija već dopunila budžet zemlje sa 500 miliona evra kako bi smanjila troškove energije za kompanije i domaćinstva.

Neki su pozvali na usklađeniji odgovor EU - sa Španjom koja traži reforme na tržištu električne energije u bloku i upozorava da bi visoki računi za energiju mogli našteti javnoj podršci politikama u borbi protiv klimatskih promena.

"Postoji hitna potreba da se na najvećem mogućem nivou razgovara o uticaju viših cena na zajednice sa niskim prihodima", rekao je 28. septembra jedan diplomat EU, dodajući da se blok mora pobrinuti da ciljevi klimatskih promena ne povećaju dodatno cene.

Ipak, evropske vlade ograničene su u onome što mogu učiniti kako bi se izborile s nestošicom moći - a da pritom dodatno ne otežaju sebi postizanje svojih klimatskih ciljeva, primećuje **Business World**.

"Malo je verovatno da će se političari preokrenuti i vratiti na proizvodnju uglja ili promeniti pristup ugljeniku", kaže Džon Mask (John Musk), analitičar iz RBC Europe. "Teško je videti koje se mere mogu usvojiti za ublažavanje kratkoročnih ograničenja ponude i potražnje za gasom i električnom energijom. Verovatno će biti nekoliko teških godina za snalaženje u smislu potrošačkih cena i možda će biti potrebno preduzeti nešto kako bi se potrošačima pomoglo tu i tamo."

Španija: EU mora članicama pomoći u obuzdavanju cena energije

MADRID - Evropska komisija trebalo bi da utvrdi smernice kako bi pomogla državama EU-a da reaguju na skok cena struje, ne kršeći evropske propise, smatra Španija, predloživši ujedno i kontrolu špekulanata na tržištu ugljenika u EU i formiranje rezervi prirodnog gasa.

Španske ministarke privrede i životne sredine, Nadia Calvino (Kalvino) i Teresa Ribera poslale su 21. septembra Evropskoj komisiji dokument u kojem traže da se obuzda skok cena.

"Države članice ne bi trebalo da budu primorane da improvizaciju i na ad-hoc mere kad god tržište zakaže i potom se nadati da im Komisija neće prigovoriti", ističu ministarke.

"Hitno nam treba evropski 'meni' mera kako bi se moglo odmah reagovati na dramatičan skok cena", prenosi poruku agencija **EFE**.

Madrid predlaže i da se određenim trgovcima ograniči učešće na tržištu ugljenika u EU zbog opasnosti da "preterano nagli rast cena izazivaju finansijske špekulacije, a ne realni faktori".

Predloženo je i formiranje centralizovane evropske platforme za kupovinu prirodnog gasa i stvaranje strateških rezervi gasa kako bi se sprečila izloženost EU promenama na međunarodnim tržištima.

EK odgovara Španiji: Pre rešenja naći uzrok skoka cena energije

BRISEL - Nedavnom povećanju cena energije potrebna je detaljna analiza pre nego što se utvrdi pravi uzrok i govori o rešenjima, rekao je 22. septembra visoki zvaničnik Evropske komisije (EK).

Način formiranja cena energije bio je mnogo složeniji nego što se moglo činiti, s obzirom na različite troškove izvora energije, transporta i poreza u celoj EU, rekao je glavni portparol EK Erik (Eric) Mamer.

Portparol EK za energetiku, Tim Mek Paj (McPhie) (foto dole) dodao je da je prerano odgovoriti na pismo španske vlade u kojem se od EK traži da se pozabavi rastućim cenama energije

Predložene mere Španije uključivale su blokiranje finansijskih špekulanata iz EU ETS -a kako bi se zaustavilo prebrzo povećanje cena ugljenika.

Međutim, EK je smatrala da su nedavna povećanja cena ugljenika samo mali deo ukupnog poskupljenja energije.

Plan EU da koristi više obnovljivih izvora energije oborio bi, smanjenjem zavisnosti od fosilnih goriva, srednjoročno do dugoročno cene energije, rekao je Mek Paj.

Grčki predlog mehanizma za pomoć energetskoj sirotinji

ATINA - Ministar životne sredine i energije Grčke Kostas (Costas) Skrekas predstavio je Evropskoj uniji grčki predlog za uspostavljanje panevropskog mehanizma za podršku domaćinstvima i preduzećima tokom međunarodne energetske krize.

U pismu izvršnom potpredsedniku Evropske komisije Fransu Timermansu i komesaru za energetiku Kadri Simpson, Skrekas naglašava da hitne mere za kompenziranje efekata rastućih troškova energije postaju imperativ.

Kako će mehanizam kompenzacije funkcionirati?

Grčka inicijativa predviđa osnivanje Prelaznog kompenzacionog fonda, koji će se finansirati iz aukcija budućih prava na emisije CO₂ u okviru Evropske šeme za trgovanje emisijama (ETS). Procenjuje se da će za podršku evropskih građana za zimski period 2021.-2022. biti potreban iznos od 5 do 8 milijardi evra. Sredstva mehanizma biće raspoređena državama članicama proporcionalno, uzimajući u obzir potrošnju grejanja i električne energije, kao i BDP svake zemlje.

Licitiranje za buduća prava na emisije takođe bi moglo biti način da se smanji izloženost preduzeća rastućim troškovima zagađenja u narednim godinama, prenosi radio

athina984fm.

Francuska zamrzava cene gase i struje

PARIZ - Francuska će zamrznuti cene prirodnog gase i struje usled rastućih troškova energije u Evropi, najavio je premijer Žan Kasteks (Jean Castex) francuskoj televiziji **TF1** u četvrtak, 30. septembra.

Kasteks je rekao da očekuje da će cene gase nastaviti da rastu za oko 30% do kraja godine i potencijalno dodatno do proleća, ali je dodao da potrošači neće osetiti to povećanje na svojim računima.

U isto vreme, međutim, povećanje cene gase od 12,6%, koje je počev od 1. oktobra odobrio energetski regulator, ostaće na snazi.

Cene električne energije će također biti zamrznute, iako bi 2022. moglo biti potrebno povećanje: "Ograničićemo povećanje cene električne energije na 4%", rekao je Kasteks.

Premijer je najavio nekoliko mera za rešavanje krize, uključujući vaučere za energiju za šest miliona domaćinstava kojima je potrebna pomoć za plaćanje računa.

Španija ograničava zaradu proizvođača energije veta od visokih spot cena struje

MADRID - Španska vlada uvela je 27. septembra novu taksu za vetro i druge elektrane koje ne zagađuju okolinu kako bi "kompenzovala" veće prihode koje ti proizvođači ostvaruju usled većih voleprodajnih cena električne energije. Iz vlade odluku pravdaju time da su visoke cene gas uvećale cene električne energije, a proizvođači energije iz vetra ne moraju kupovati gas pa ostvaruju "neopravdani profit".

Ovaj argument prepostavlja da vetroelektrane prodaju električnu energiju po današnjim takozvanim "spot" cenama na voleprodajnom tržištu električne energije. Portal Windflix međutim piše da to nije tačno, jer veliki deo onoga što proizvođači energije iz vetra prodaju trguje se unapred dogovorenim cenama u ugovorima na određeno vreme. Vetroelektrane - i elektroprivrede u širem smislu - štite se tim hedžingom od niskih i visokih cena umesto da se oslanjaju na cene na spot tržištima.

Nova mera nameće naknade od 40-80 €/MWh. Vetroelektrana s fiksnim dugoročnim prihodom od 35 €/MWh sada će gubiti novac na svaki proizvedeni MWh, dodaje portal i konstatuje da će epilog biti u zatvaranju mnogih od njih, uz odvraćanje potencijalnih investitora u ulaganja u ovaj sektor.

Nova mera dolazi na temelju predloženog "Zakona o naplati CO2" koji se razmatra u španskom parlamentu, a koji predviđa još jednu retroaktivnu naknadu za čiste elektrane izgrađene pre oktobra 2003., s obzirom da nemaju troškove EU ETS -a.

Klimatska iskušenja verovatnog naslednika Merkelove

BERLIN - Neočekivani pobednik na izborima u Nemačkoj, socijaldemokrata Olaf Šolc (Scholz), moraće da hoda po ivici kako bi istovremeno ispunio uslove na putu prema klimatskoj neutralnosti zemlje i sačuvao glasače koji su podržali SPD zbog obećanja da neće opteretiti građane troškovima klimatske politike, piše portal *Clean Energy Wire*.

Ispred stranke SPD koja je dobila najviše glasova na parlamentarnim izborima, Šolc je jasno stavio do znanja da namjerava formirati koalicionu vladu sa Partijom zelenih i pro-biznis FDP-om. Ali

Pronalaženje zajedničkog temelja o budućoj nemačkoj klimatskoj i energetskoj politici sa najavljenim koalicionim partnerima Partijom zelenih i pro-biznis FDP-om verovatno će odigrati odlučujuću ulogu u tome hoće li se ovaj poduhvat pokazati uspešnim.

Vezano za temu o klimatskoj politici koja je dominirala na prethodnim izborima, postupnom ukidanju uglja u Nemačkoj, Šolc je poslao mešovite poruke oko pitanja konačnog datuma izlaska iz trenutne ciljne 2038. godine.

Tako je, na primer, govoreći radnicima uglja na istoku Nemačke u avgustu, rekao da bi zemlja trebalo da se pridržava svog rasporeda postepenog ukidanja ove grane energetske privrede.

S druge strane, Šolc je u junu rekao da nije voljan da podrži uvođenje cene emisija ugljenika u sektoru transporta i grejanja u Nemačkoj "jer je zagovornicima te mere malo stalo do teškoća građana", kritikujući taj predlog Zelenih.

Euractiv, s druge strane, piše da nesuglasice postoje i između potencijalnih koalicionalih partnera. Dok Zeleni traže da se nakon 2030. zabrani prodaja automobila s unutrašnjim sagorevanjem, kao i proizvodnja energije iz uglja, FDP zagovara pristup otvorenosti za različite tehnologije i u oba slučaja je protiv.

To znači da bi se koalicioni dogovori između stranaka o klimatskoj politici buduće vlade mogli rastezati mesecima i to u vreme dok paket "Spremni za 55" ulazi u Savet ministara EU koje ga treba prihvati.

Četvrta aukcija za zatvaranje TE na ugalj u Nemačkoj

BERLIN - Nemačka je 1. oktobra počela da prikuplja ponude za četvrtu aukciju za zatvaranje kapaciteta termoelektrana na ugalj, kako bi do 2023. zatvorila dodatnih 433 MW tih kapaciteta. Naknada među uspešnim ponudama ograničena je na 116.000 EUR/MW, piše Montel.

Ovo je najmanji volumen aukcije do sada. Raniji krugovi ponudili su zatvaranje između 1.500 MW i 4.000 MW, čime je osigurano kumulativno zatvaranje od 8.432 MW.

U novom krugu će moći da se prijavi oko 9.000 MW kapaciteta, sa 14 elektrana dovoljno velikih za pokrivanje cele runde.

Izveštaj: Evropa ima višak od 49 GW fosilnih kapaciteta

LONDON - Evropa bi mogla povući višak kapaciteta proizvodnje struje iz fosilnih goriva, većinom uglja, od 48,8 GW unutar svoje flote elektrana bez ugrožavanja energetske sigurnosti, tvrdi se u jednom izveštaju objavljenom 21. septembra. To iznosi oko 17% ukupnih instaliranih kapaciteta fosilnih goriva u EU, prema [izveštaju](#) koju su sačinili Centar za istraživanje energije i čistog vazduha (Crea) i TransitionZero.

EUROPE

Ripe for Closure:

Accelerating the energy transition and saving money by reducing excess fossil fuel capacity

September 2021

Najveći udeo viška kapaciteta u odnosu na domaće potrebe koncentrisan je u Češkoj Republici (38%), Španiji (36%) i Rumuniji (28%).

Zatvaranjem kapaciteta uglja uštedelo bi se približno 200 miliona tona emisije ugljenika godišnje.

Španija, Italija i Nemačka činile su više od polovine viška kapaciteta uglja, "uključujući 10 GW, 3 GW i 8 GW viška kapaciteta uglja, respektivno."

Odbor EU Parlamenta za ukidanje podrške gasu, uz izuzetke

STRASBUR - Zakonodavci u Evropskom parlamentu izglasali su u utorak (28. septembra) ukidanje podrške fosilnom gasu u pravilima EU o finansiranju prekogranične energetske infrastrukture poznatim kao TEN-E uredba.

Uredba TEN-E određuje koji se projekti kvalifikuju za evropsku listu projekata od zajedničkog interesa (eng. PCI), što otvara vrata bržem izdavanju dozvola i novčanom iznosu od 5,8 milijardi evra izuzetom od pravila EU o državnoj pomoći.

Prema sporazumu koji je usvojen u odboru za energetiku, u revidiranoj uredbi infrastruktura za prirodni gas više neće biti podobna za finansiranje iz EU.

Međutim, zakonodavci su dozvolili odstupanje za gasnu infrastrukturu koja je već odobrena na takozvanoj 4. i 5. listi PCI.

Ovi projekti će dobiti sredstva EU samo ako pomognu državama članicama da se odmaknu od zagađujućih fosilnih goriva, poput mrkog uglja, lignita, treseta i uljanih škriljaca, kažu poslanici u Evropskom parlamentu.

Ekološke grupe osudile su dogovor, rekavši da će omogućiti da se za status PCI razmotri više od pedeset projekata gasne infrastrukture - uključujući Baltički gasovod u Danskoj, cevovod EastMed koji povezuje Grčku i Kipar, kao i terminal Shannon LNG u Irskoj.

Osim toga, zakonodavci su izglasali da vodonik pomešan s fosilnim gasom ispunjava uslove za poseban status. U skladu s kompromisom koji je sklopljen ranije u septembru, podrška EU za ulaganja u infrastrukturu umešavanja prestaće 2027. godine.

Zemlje EU sada čekaju da Parlament finalizuje svoju poziciju na plenarnoj sednici.

Luksemburg za ograničenje delovanja špekulanata na tržištu gasa

LUKSEMBURG - Evropska unija bi trebalo da ograniči učešće finansijskih špekulanata na evropskim tržištima prirodnog gasa, zatražio je 1. oktobra Luksemburg.

"Moramo ukloniti - propisima, a direktiva o gasu pravo je mesto za to - ekstremno špekulativno ponašanje nekih trgovaca koji sada na tržištu u osnovi guraju cene", rekao je luksemburški ministar energetike Klod Turme (Claude Turmes) novinarima petak.

To bi se moglo postići uvođenjem minimalnih zahteva zaštite od učesnika na tržištu gasa, rekao je Turmes..

"Jedna ideja bi mogla biti da neko kome je dozvoljeno da trguje na evropskom tržištu gasa mora imati određeni postotak zaštite."

Evropska komisija predložiće u decembru obnovu regulacije tržišta gasa u EU, čiji je cilj usklađivanje s ciljevima klimatskih promena.

Ministri energetike EU raspravljaće o skoku cena 6. oktobra, prenosi **Reuters**.

Britanija: Snabdevači energijom osuđuju regulatora

LONDON - Čelnik Ofgema, britanskog regulatora tržišta električne energije, odbacio je tvrdnje industrije da trenutna energetska kriza predstavlja neuspeh adekvatne regulacije tržišta.

Nedavno je bankrotiralo šest snabdevača, zbog čega se oko 1,5 miliona kupaca suočava s višim računima, dok se очekuje da će se više kompanija povući sa ovog tržišta.

Glavni izvršni direktor Ofgema Džonatan Brerli (Jonathan Brearley) rekao je za BBC: "Niko nije mogao predvideti vrstu poskupljenja prirodnog gasa kakvu smo videli. "U takvoj situaciji svako tržište bi bilo pod pritiskom."

Međutim, njegovo gledište ima malu podršku viših rukovodilaca u industriji koji su za BBC rekli da je regulator dobro znao da mnogi manji dobavljači neće biti otporni na porast koji je trebalo da bude deo regulatornog testiranja ovog sektora na stresne situacije.

Šef britanskog petog najvećeg snabdevača energijom, Skotiš Pauera (Scottish Power), rekao je da vlada u suštini traži od većih snabdevača da oslabe svoju finansijsku poziciju snoseći dodatne milijarde ekstra troškova kako

bi svojim kupcima osigurali energiju koja košta više nego što im je dozvoljeno prodati to po granici maloprodajnih cena koju je nametnula vlada.

Britanski regulator angažovao konsultanta zbog talasa gašenja snabdevača energijom

LONDON – Reagujući na talas bankrota snabdevača energijom, britanski regulator za energiju Ofgem angažovao je savetnike za stečaj iz konsultantske kuće Teneo.

Njihov posao je da pomognu Ofgemu u pronalaženju rešenja za potrošače propalog snabdevača, što regulator ne može rešiti postojećim procedurama, objavio je **Sky News** 30. septembra.

Ukupno devet britanskih snabdevača obustavilo je trgovanje u poslednjih nekoliko nedelja jer su veleprodajne cene energije dostigle rekordne vrednosti, a ograničenja tarifa im ne dozvoljavaju da prate rastuće troškove.

Ofgem je angažovao Teneo da deluje kao poseban administrator ako se potrošači bankrotirane energetske kompanije ne mogu prebaciti na rivala putem njegovog sistema Dobavljača poslednjeg utočišta, prenosi **Skaj.**

Rumunija postupno zatvara elektrane na ugalj

BUKUREŠT - Rumunija će postupno gasiti svoje elektrane na ugalj snage 4,59 GW do kraja 2032. prema planu oporavka i otpornosti (PNRR) koji je potpisala Evropska komisija, preneo je 2. oktobra *Romania-Insider*.

Većina kapaciteta (3,78 GW) biće zatvorena do kraja 2023. godine, prema podacima, koje citira *Economica.net*.

Prema rasporedu,

Rumunija se obavezala da će ove godine ugasiti blokove ukupnog kapaciteta od gotovo 1,70 GW.

Sa samo 810 MW uglja koji je planiran da ostane u sistemu između 2026. i 2032. godine, ta zemlja je postala 19. evropska država koja je formalizovala planove za izlazak iz uglja, objavila je *Evropa bezугла* (eng. Europe Beyond Coal) - savez grupa civilnog društva koji promoviše aktivnosti zatvaranja rudnika uglja i elektrana.

Kapacitet koji je ostao na snazi će se, prema izvorima koje je konsultovao *Economica.net*, održavati kao strateške rezerve kojima raspolaze nacionalni energetska dispečer.

Evropska komisija odobrila je rumunski plan oporavka i otpornosti od 29,2 milijarde evra.

Ipak, odustajanje od uglja daleko je od toga da je glatko i jednostavno ili da je to gotova stvar u Rumuniji, piše portal. Nagli rast cena električne energije s kojim se Rumunija suočila ove godine delom je posljedica oskudnih proizvodnih kapaciteta (konvencionalnih ili obnovljivih), a preduzete obaveze stavljaju još veći pritisak na cene, konstataje rumunski poslovni portal.

EU: Tri globalna energetska sporazuma

NJUJORK - Tokom Dijalogu na visokom nivou UN-a o energiji održanom krajem septembra u Njujorku, izvršni potpredsednik Evropske komisije za Evropski zeleni dogovor Frans Timmermans i komesarka za energiju Kadri Simson predstavili su tri energetska sporazuma u nastojanju da mobilizuju ulaganja potrebna za postizanje univerzalnog pristupa energiji i ubrzanje tranzicije ka čistoj energiji širom sveta. Kako prenosi portal Komisije, ec.europa.eu, prvi sporazum je novi projekat s Međunarodnom agencijom za energiju (IEA) koji treba da pripremi mape puta za nultu emisiju energije za zemlje zavisne od uglja. Predloženi putevi za dekarbonizaciju energetskog sistema bi osigurali pravednu, društveno poštenu tranziciju, istovremeno obezbeđujući sigurnost snabdevanja energijom, navodi Komisija.

Drugo, EU će sarađivati s Međunarodnom agencijom za obnovljivu energiju (IRENA) u pripremi regionalnih izgleda tranzicije energije za Afriku, Latinsku Ameriku i Karibe i Evropu. Oni će pružiti temeljnu analizu potencijala i mogućnosti regija u smislu obnovljive energije, energetske efikasnosti, infrastrukture, pristupa energiji i prekogranične saradnje, kao i procenu potreba za ulaganjima i društveno-ekonomskog uticaja, navela je Komisija.

Treće, Komisija EU će raditi s Danskom, Nemačkom, Irenom i drugim partnerima na katalogu globalnog dogovora uvođenja zelenog vodonika..

Tri dogovora snažno su povezana s klimatskim i energetskim prioritetima EU, posebno univerzalnim pristupom energiji, pravednom tranzicijom i podsticanjem obnovljive energije, saopšteno je iz Komisije.

Bugarski regulator odobrio je povećanje cene gasa za 36,2%

SOFIJA - Bugarski regulator za energiju odobrio je počev od 1. oktobra povećanje veleprodajne cene prirodnog gasa za taj mesec na 94,54 leva (56,10 USD/48,30 evra) po MWh.

Važeća cena u septembru iznosila je 69,40 leva po MWh, prenosi **SeeNews** i dodaje da je u međuvremenu gas na međunarodnim tržištima poskupeo preko 50%.

U svojoj odluci regulator je uzeo u obzir informacije o tržišnim indeksima evropskih gasnih čvorista i prosečnom kursu evra/dolara Evropske centralne banke, navodi se u saopštenju Komisije za regulaciju energije i vode (EWRC).

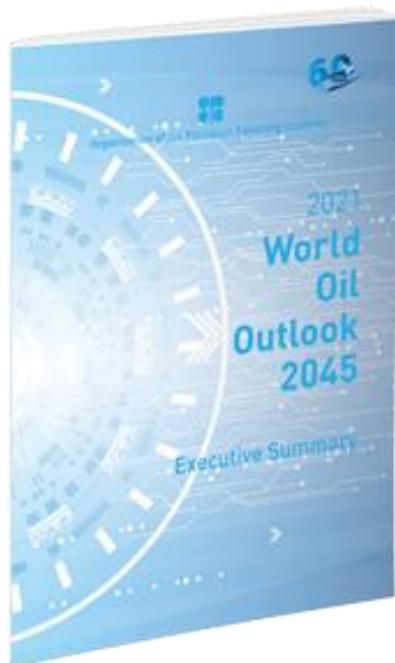
Povećanje veleprodajne cene gase veće je od očekivanog. Prošlog meseca javni snabdevač gasom Bulgargas predložio je komisiji da od 1. oktobra odobri veleprodajnu cenu gase od 80,28 leva po MWh.

Tom prilikom Bulgargas je naveo takođe da očekuje da će cena prirodnog gasa u Bugarskoj u novembru porasti na 84,39 leva po MWh.

Bugarski energetski propisi zahtevaju da Bulgargas mesečno određuje cenu gase. Regulator energije ima poslednju reč o predloženim promenama veleprodajne cene, po kojoj državno preduzeće prodaje prirodni gas distributerima i kupcima direktno povezanim na njegovu distributivnu mrežu.

OPEC predviđa rast potražnje za naftom do 2035.

BEČ - Globalna potrošnja goriva potpuno će se oporaviti na iznad 100 miliona barela na dan (mbd) do 2023. godine od pada izazvanog pandemijom i nastaviće da raste sve dok se ne izravna na nivou od 107,9 mbd 2035. godine, navodi OPEC u svom poslednjem dugoročnom izveštaju.

Predviđanja OPEC-a, takođe, ukazuju na mala očekivanja da će Globalni samit o klimi COP26 koji će se održati u Glazgovu u Škotskoj za nešto više od četiri nedelje kulminirati brzim okretanjem od fosilnih goriva.

"Još uvek postoje značajne sumnje da će sve ove ambiciozne obaveze u pogledu ublažavanja klime biti ispunjene u predloženom roku", saopšteno je iz sekretarijata organizacije sa sedištem u Beču.

OPEC-ov **Svetски naftni pregled**, objavljen u utorak, 28. septembra predviđa da će obnovljivi izvori energije pokrivati samo 10% svetskih potreba 2045.

Volume	3,108,253,315
High	27.95
Low	20.31
Open	25.82
Average	24.75